

SEPTEMBER 6

19:00

ჯანანდრეა ნოზედა – დირიჟორი
პინკას ცუკერმანი – ვიოლინო
პან-კავკასიური ახალგაზრდული ორკესტრი

ლუდვიგ ვან ბეთჰოვენი (1770–1827)
კონცერტი ვიოლინოსა და ორკესტრისთვის რე
მაჟორი, თხზ. 61

Allegro ma non troppo

Larghetto

Rondo. Allegro

მოდესტ მუსორგსკი (1839–1881) / მორის რაველი

(1875–1937)

„სურათები გამოფენიდან“

გასეირნება

ჯუჯა

გასეირნება

ძველი ციხესიმაგრე

გასეირნება

ტიულიერის ბაღი (ბავშვების ჩხუბი თამაშის

შემდეგ)

ნახირი

გასეირნება

გამოუჩეკავი ბარტყების ბალეტი

სამუელ გოლდენბერგი და შმუილე

ლიმოჟი. ბაზრობა. დიდი სიახლე

კატაკომბები (რომაული სამარხი)

მკვდრებთან მკვდარ ენაზე

ქოხი ქათმის ფეხებზე (ბაბა-იაგა)

კიევის გოლიათური კარიბჭე

Gianandrea Noseda – Conductor

Pinchas Zukerman – Violin

Pan-Caucasian Youth Orchestra

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Concerto for Violin and Orchestra in D Major, Op. 61

Allegro ma non troppo

Larghetto

Rondo. Allegro

Modest Mussorgsky (1839–1881) / Maurice Ravel

(1875–1937)

Pictures at an Exhibition

Promenade I

Gnomus

Promenade II

Il vecchio castello

Promenade III

Tuileries (Dispute d’enfants après jeux)

Bydło

Promenade IV

Ballet des pousins dans leurs coques

Samuel Goldenberg und Schmuyle

Limoges. Le marché (La grande nouvelle)

Catacombae (Sepulcrum romanum)

Cum mortuis in lingua mortua

La cabane sur des pattes de poule (Baba-Yaga)

La grande porte de Kiev

პროგრამის შესახებ

ტექსტის ავტორი ნინო ჟვანია

ლუდვიგ ვან ბეთჰოვენი – კონცერტი ვიოლინოსა

და ორკესტრისთვის რე მაჟორი, თხზ. 61

„ბეთჰოვენმა თავისი ერთადერთი სავიოლინო

კონცერტი 1806 წელს ფრანც კლემენტისთვის

დანერა — ვენის თეატრ ან დერ ვინის

კონცერტმაისტრისა და ცნობილი

ვირტუოზისთვის, რომელმაც იმავე წლის 23

დეკემბერს ნაწარმოების პრემიერაც შეასრულა.

თუმცა მოგვიანებით გამოცემული პარტიტურა

ბეთჰოვენმა თავის მეგობარს, შტეფან ფონ

ბროინინგს მიუძღვნა. თავდაპირველად

კონცერტს ფართო აღიარება არ მოჰყოლია და ის

რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში

იშვიათად სრულდებოდა. მისი საკონცერტო

რეპერტუარში დამკვიდრება უკავშირდება 1844

წელს ლონდონში გამართულ შესრულებას:

სოლისტი გახლდათ თორმეტი წლის

ვენდერკინდი იოზეფ იოახიმი, ორკესტრს კი

ფელიქს მენდელსონი დირიჟორობდა. ამ

ლევანდად ქცეული შესრულების შემდეგ

კონცერტი სავიოლინო რეპერტუარის ერთ-ერთ

ცენტრალურ ნაწარმოებად იქცა.

მოდესტ მუსორგსკი / მორის რაველი – „სურათები

გამოფენიდან“

„სურათები გამოფენიდან“ მუსორგსკიმ 1874

წლის ივნისში, სულ რამდენიმე კვირაში შექმნა.

ფორტეპიანოსთვის დაწერილ ნაწარმოებს

საფუძვლად დაედო მისი მეგობრის,

არქიტექტორისა და მხატვრის ვიქტორ ჰარტმანის

ნამუშევრების მემორიალური გამოფენა,

რომელიც ჰარტმანის მოულოდნელი

გარდაცვალების შემდეგ სანქტ-პეტერბურგში

მოეწყო. ციკლში ცალკეულ „სურათებს“

პერიოდულად აკავშირებს Promenade —

მუსიკალური გასეირნება, რომელიც თითქმის

ასახავს თავად დამთვალიერებლის სეირნობას

ერთი ექსპონატიდან მეორისკენ. მორის რაველმა

საორკესტრო ვერსია 1922 წელს სერგეი

კუსევიცკის შეკვეთით შექმნა. სწორედ ამ

ვერსიამ აქცია ნაწარმოები მსოფლიო

საკონცერტო რეპერტუარის ერთ-ერთ ყველაზე

ცნობილ სიმფონიურ ქმნილებად.

ამ დროს საქართველოში...

1874 წელი, როდესაც მუსორგსკი „სურათებს

გამოფენიდან“ ქმნიდა, თბილისისთვის

დრამატული აღმოჩნდა. 11 ოქტომბერს ხანძარმა

მთლიანად გაანადგურა ქალაქის პირველი

ოპერის თეატრი, რომელიც 1851 წელს გაიხსნა.

ცეცხლს შეეწირა თეატრის მდიდარი

დეკორაციები, კოსტიუმები, მუსიკალური

ბიბლიოთეკა და სხვა სახის ძვირფასი ქონება.

მიუხედავად ამისა, საოპერო ცხოვრება არ

შენწყვეტილა: დასმა წარმოდგენები თბილისის

საზაფხულო თეატრში განაგრძო, ხოლო მალევე

ახალი თეატრის აშენების გეგმებიც დაიწყო. ასე

რომ, იმავე წელს, როდესაც სანქტ-პეტერბურგში

ჰარტმანის გამოფენამ მუსორგსკის ერთ-ერთი

ყველაზე ცნობილი ნაწარმოები შთააგონა,

თბილისში ხელოვნების მნიშვნელოვანი სივრცე

დაიკარგა და მისი აღდგენის ახალი ისტორია

დაიწყო.

Programme Notes

Notes by Nino Jvania

Ludwig van Beethoven – Violin Concerto in D Major,

Op. 61

Beethoven composed his only Violin Concerto in

1806 for Franz Clement, concertmaster of the

Theater an der Wien and one of Vienna’s leading

violin virtuosos, who gave the premiere on 23

December 1806. The published concerto, however,

was dedicated to Beethoven’s friend Stephan von

Breuning. The work did not immediately enter the

standard repertoire and was performed only rarely

for several decades. Its revival is especially

associated with an 1844 London performance by the

twelve-year-old wunderkind Joseph Joachim, with

Felix Mendelssohn conducting. From that point

onward, the concerto gradually established itself as

one of the central works of the violin repertoire.

Modest Mussorgsky / Maurice Ravel – Pictures at an

Exhibition

Mussorgsky composed Pictures at an Exhibition for

piano in June 1874, completing it within only a few

weeks. The immediate inspiration was a memorial

exhibition of works by his friend, the architect and

artist Viktor Hartmann, organised in Saint

Petersburg after Hartmann’s sudden death. The

individual “pictures” are linked at intervals by the

recurring Promenade, suggesting the visitor’s own

progress through the exhibition from one work to

the next. Maurice Ravel created his orchestral

version in 1922 on a commission from Serge

Koussevitzky. It was this orchestration that helped

transform the work into one of the most familiar

orchestral showpieces in the concert repertoire.

Meanwhile in Georgia...

The year 1874, in which Mussorgsky composed

Pictures at an Exhibition, was a dramatic one for

Tbilisi. On 11 October, a fire completely destroyed

the city’s first opera house, which had opened in

1851. Its scenery, costumes, musical library and

much of the theatre’s property were lost. Operatic

life nevertheless continued: the company continued

its performances at Tbilisi’s Summer Theatre, while

plans for a new theatre began to take shape. Thus, in

the same year that Hartmann’s memorial exhibition

in Saint Petersburg inspired one of Mussorgsky’s

most famous works, Tbilisi lost one of its most

important artistic spaces—and began the long

process of creating its successor.

8TH EDITION

TSINANDALI
FESTIVAL

3-13 SEPTEMBER . 2026